

Miljö- och energidepartementet
Filip Vestling

Vår referens/dnr:
192/2017

Er referens/dnr:
M2017/02561/Ee

2018-01-10

Remissvar

Remiss av Energimarknadsinspektionens rapport Nya regler för elnätsföretagen inför perioden 2020-2023 (Ei R2017:07)

Svenskt Näringsliv har mottagit ovanstående rapport på remiss och har följande synpunkter.

Internationellt konkurrenskraftiga kostnader för el är en viktig konkurrensparameter för många svenska företag, inte minst industrin. Elkostnaden handlar om såväl det faktiska elpriset som skatter och överföringsavgifter i form av elnätavgifter. För många elkonsumenter i Sverige upplevs elnätavgifterna som en ständigt ökande kostnad, och har varit det under en tid.

Att reglera intäktsramar för monopolverksamheter, som exempelvis elnät, är en delikat uppgift. Elnätsbolagen måste givetvis ha rätt till intäkter som ger en rimlig avkastning och som ger utrymme för nödvändiga investeringar. Samtidigt måste konsumenterna skyddas och garanteras skäliga kostnadsnivåer.

Det är viktigt att det finns ett fungerande regelverk kring alla typer av monopolverksamheter, som är både förutsägbart och rättssäkert. Det faktum att en majoritet av de beslut om intäktsram som tilldelats elnätsbolagen av ansvarig reglermyndighet överklagats och tagits upp i domstol är ett klart underkännande av dagens regelverk, som knappast kan anses skapa tydlighet och förutsägbarhet för någon aktör.

Eftersom elnätsverksamhet är ett naturligt monopol, och de företag som äger näten därför inte har några konkurrenter, är kunderna låsta till sitt elnätsbolag. Regelverket kring en monopolverksamhet behöver balansera förhållandet mellan monopolisten och de konsumenter som är beroende av dess tjänster. Dagens regelverk klarar inte att balansera dessa två intressen tillräckligt, utan har gett elnätsägarna fördelar på kundernas bekostnad.

Många kunder har fått märkbart höjda elnätavgifter över tid. Energimarknadsinspektionens granskning av genomförda investeringar visar att intäktsökningarna som elnätsbolagen gjort under senare år till liten del kunnat motiveras av investeringar. Det bör ses som ytterligare ett tecken på att dagens regelverk inte uppfyller sitt syfte och därför behöver ses över.

Med detta som bakgrund är Svenskt Näringsliv positiva till att Energimarknadsinspektionen fick i uppdrag att göra en större översyn av regelverken kring elnätverksamhet.

Den rapport som Energimarknadsinspektionen nu presenterat innehåller flera viktiga steg och inte minst är ansatsen för vad den syftar till att åstadkomma positiv. Myndighetens uttalade mål är att stärka kundskyddet och skapa tydligare regler som minskar risken för osäkra och långdragna domstolsprocesser. Det arbete som nu avslutats bör ses som ett första steg mot en ny och bättre fungerande lagstiftning.

Nedan följer några utvalda förslag i Energimarknadsinspektionens rapport som Svenskt Näringslivs anser är principiellt viktiga att lyfta.

Författningsreglerad avkastning

Energimarknadsinspektionen föreslår att det i förordning förtydligas hur avkastningen ska fastställas, men utan att avkastningen i sig fastslås i förordning. Svenskt Näringsliv bedömer att detta bör kunna bidra till att stärka förutsägbarheten och tydligheten i regleringen.

Möjlighet att föra vidare outnyttjad intäktsram under två perioder

Energimarknadsinspektionen föreslår att det ska vara möjligt för nätföretagen att använda outnyttjad intäktsram under två efterföljande tillsynsperioder, istället för som idag en period. Svenskt Näringsliv upplever skälen för denna förändring som otydliga, och har svårt att förstå vilka risker som anses motivera att det behöver vara möjligt att ta ut outnyttjade intäktsramar under så lång tid efter tillsynsperiodens slut. Ytterligare en aspekt att ta hänsyn till är att möjlighet till medflyttning två tillsynsperioder potentiellt skulle kunna innebära längre eftersläpning av effekterna av dagens regelverk, om inga särskilda övergångsregler etableras.

Avskrivningstider

Energimarknadsinspektionen föreslår att 38-årsregeln avskaffas och att differentierade avskrivningstider istället införs. Det är viktigt att avskrivningstiderna i möjligaste mån speglar verklighetens förutsättningar, och att det inte skapas incitament att byta fungerande anläggningar eller komponenter i förtid. Svenskt Näringsliv anser därför att det är bra att 38-årsregeln slopas. Samtidigt vore lämpliga övergångsregler önskvärda, för att undvika att kunderna betalar för samma anläggning mer än en gång, vilket riskerar bli fallet med Energimarknadsinspektionens förslag.

Överdebitering från kunderna

Energimarknadsinspektionen är tydliga med att eventuella överuttag från kunderna som elnätsägaren har gjort inte ska förfalla, vilket är bra. Det är centralt att det finns tydliga incitament för elnätsbolagen att följa sina tilldelade intäktsramar, samt att korrigering ("återbetalning" till kunderna) sker så snart som möjligt om överdebitering skett. Sanktionsavgift på lämplig nivå för den som inte följer reglerna skulle kunna vara ett sådant incitament.

Slutsats

Avslutningsvis kan konstateras att dagens regelverk behöver reformeras. Inriktningen som Energimarknadsinspektionen har i sina förslag går i rätt riktning, då Svenskt Näringsliv bedömer att de har potential att bidra till större förutsägbarhet och medföra en bättre balans

mellan nätägaren och dess kunder. Samtidigt är det viktigt att poängtera att arbetet med att se över regelverket inte får sluta här. Effekterna av de nya reglerna kommer inte att bli synliga förrän efter 2020, och måste följas noggrant. Det arbete som nu avslutats bör ses som ett första steg mot en ny och mer välfungerande lagstiftning, och bör efterföljas av ett fortsatt kontinuerligt arbete med regelutveckling och –förbättring.

Stockholm som ovan

Maria Sunér Fleming
Enhetschef energi, infrastruktur och miljö
0733-017315

Linda Flink
Expert Energi och Klimat
070-3634852